

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **I. P.**, zast. JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou se sídlem Májová 606/35, Cheb, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2026, č. j. 36 A 4/2026-24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku, kterým Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) vyhověl žalobě na ochranu před nezákonným zásahem stěžovatele a určil, že zásah stěžovatele spočívající tom, že žalobci vrátil dne 8. 12. 2025 jako nepřijatelnou jeho žádost o dočasnou ochranu (č. j. OAM-0448047-1/DO-2025) byl nezákonný; současně stěžovateli zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti.

[2] V odůvodnění vyšel městský soud z toho, že stěžovatel neprokázal deklarovaný důvod nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lex Ukrajina“), tj., že žádost je podána cizincem, který není uveden v § 3 lex Ukrajina, resp. nespadá pod personální rozsah prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, jež aktivovalo stav hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny. Pro přiznání ukrajinskému státnímu příslušníku postavení

osoby oprávněné podle § 3 odst. 1 lex Ukrajina je v návaznosti na čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí nutno kumulativního splnění podmínky (i) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a (ii) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil. K podmínce ad (i) městský soud uvedl, že samotná skutečnost, že se žalobce v rozhodný den 24. 2. 2022 nenacházel na území Ukrajiny, pro aplikaci § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina nestačí. Stěžovatel se přitom spokojil právě s uvedenou skutečností, aniž se zabýval tím, zda skutečné těžiště zájmu žalobce zůstalo na Ukrajině, kam se žalobce po zahájení invaze v roce 2022 vrátil a znovu Ukrajinu opustil v roce 2024, jak je patrné z otisku razítek v jeho v cestovním pase. Proto měl městský soud podmínku ad (ii) za splněnou a stěžovatele zavázal, aby v rámci věcného projednání žádosti žalobce ověřil i splnění podmínky ad (i).

[3] V kasační stížnosti stěžovatel zpochybnil závěry městského soudu, které má za nesprávné, založené na extenzivním výkladu, jenž ve výsledku popírá smysl prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382. Dále stěžovatel poukázal na rozdílnou judikaturu, jakož i na tzv. *soft law* – totiž sdělení Komise (2022/C 126 I/01) s názvem: Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, které městský soud přešel mlčením. Podle stěžovatele zmíněné prováděcí rozhodnutí zjevně staví na existenci příčinné souvislosti mezi opuštěním území Ukrajiny a vpádem ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu; tato příčinná souvislost však v případě žalobce dána není, neboť tento opustil Ukrajinu nikoliv v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu, ale již dříve z jiných důvodů. Na základě toho stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[5] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je včasná a je podána oprávněnou osobou – stěžovatelem, za něhož jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je vyžadováno pro výkon advokacie. Poté, vzhledem k tomu, že jde o kasační stížnost ve věci, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle uvedeného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady podrobně zdejší soud vysvětlil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) ve věci je potřeba učinit judikurní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[6] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost predestinuje k rozhodnutí otázku, zda lze bez dalšího aplikovat § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina, jestliže se cizinec (žalobce) v rozhodný den (24. 2. 2022) nenacházel na území Ukrajiny. Tato otázka však v daném případě podle přesvědčení 5. senátu NSS nenaplňuje

pokračování

žádný z důvodů ad 1) až 4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře NSS řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení městského soudu. Naopak, městský soud posoudil případ žalobce v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal NSS důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] Nejvyšší správní soud v první řadě připomíná, že stanovení rozhodného dne (24. 2. 2022) odlišuje osoby, které odešly z Ukrajiny již před zahájením plné invaze ozbrojených sil Ruské federace (např. z pracovních, studijních či jiných důvodů), od těch, které odešly až po tomto datu, kdy došlo k rozšíření do té doby teritoriálně omezené ruské agrese vůči Ukrajině na v podstatě celé území. U posléze uvedených osob lze vycházet z toho, že hlavním důvodem opuštění země původu pro ně byla právě ruská agrese, což lze vztáhnout též na případ žalobce.

[9] Žalobce sice opustil Ukrajinu ještě před zahájením plné invaze ruských ozbrojených sil, přičemž v rozhodný den se nacházel v zahraničí, jak je patrné z cestovního pasu žalobce, jakož i jeho poznámky v tiskopise „žádosti o poskytnutí dočasné ochrany“, dle níž se dne 24. 2. 2022 nacházel na území Slovenska. Následně se však žalobce na Ukrajinu vrátil a poté ji opět opustil, přicestoval do České republiky a požádal zde dne 8. 12. 2025 o poskytnutí dočasné ochrany. Opětovné opuštění Ukrajiny, kde nadále probíhá ozbrojený konflikt, je přitom ze strany žalobce zcela pochopitelné, naopak nepochopitelný je „šablonovitý“ postup stěžovatele vycházející zjednodušeně a bez dalšího pouze z předchozího vycestování žalobce z Ukrajiny, a tedy absence nutné příčinné souvislosti s ozbrojeným konfliktem. Tento postup stěžovatele popírá relevantní judikatura, která vychází z toho, že dočasná ochrana je mimořádným nástrojem, který reaguje na akutní situaci hromadného přílivu vysídlených osob, které uprchly z oblastí ozbrojených konfliktů, což je jistě i případ žalobce, jehož v tomto ohledu nijak nediskvalifikuje skutečnost, že Ukrajinu opustil před 24. 2. 2022, poté se na její území vrátil a následně ji znovu opustil v souvislosti s přetrvávajícím ozbrojeným konfliktem; shodně srov. rozsudek městského soudu ze dne 20. 6. 2025, č. j. 5 A 15/2025-37, na který navázal Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 6. 3. 2026, č. j. 5 Azs 258/2025-14.

[10] Podmínka ad (ii) pro přiznání postavení osoby v působnosti dočasné ochrany, tak byla splněna, jak správně uzavřel městský soud. A jde-li o podmínku ad (i), tj. pobyt žalobce na Ukrajině před 24. 2. 2022, je potřeba poznamenat, že se jí správní soudy rovněž zabývaly, a to opakovaně; viz k tomu zejména rozsudek městského soudu ze dne 17. 8. 2023, č. j. 18 A 54/2023-32, který vyšel z definice statusu vysídlené osoby s tím, že pod podmínkou pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 „si lze představit v první řadě to, že se žadatel musel na Ukrajině fyzicky nacházet. Z užití pojmu pobývat (nikoli zdržovat či nacházet se) a znění dalších jazykových verzí (residing atd.) lze nad rámec toho dovodit, že by mělo jít o dlouhodobější, stálejší pobyt, jak uváděl žalovaný ve svém vyjádření. Žadatel by skutečně měl na Ukrajině pobývat dlouhodobě (mít tam bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam)“ (bod 27. odůvodnění).

[11] Na citovaný rozsudek navázal městský soud v dalších rozhodnutích – jde o rozsudky ze dne 2. 11. 2023, č. j. 11 A 111/2023-62, a ze dne 26. 3. 2024, č. j. 15 A 137/2023-46, v nichž důvody nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina také neobstály. To posléze ke kasační stížnosti stěžovatele proti rozsudku městského soudu č. j. 15 A 137/2023-46 potvrdil i Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 7. 3. 2025, č. j. 5 Azs 72/2024-21, uzavřel v bodě [18] svého odůvodnění, *„že občan Ukrajiny, který má nárok na poskytnutí dočasné ochrany dle § 3 odst. 1 zák. č. 65/2022 Sb., se měl na území Ukrajiny nejenom „práve“ fyzicky nacházet, ale mělo by se jednat o stálejší a dlouhodobější pobyt... Pouhé udělení polského víza a jeho krátkodobé využití dle názoru Nejvyššího správního soudu k závěrům, které stěžovatel učinil, nepostačuje“*; stejně judikoval NSS i v rozsudku ze dne 20. 5. 2025, č. j. 4 Azs 225/2024-20.

[12] Taktéž v případě žalobce nemůže aplikace § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina bez dalšího obstát – byť měl žalobce v minulosti uděleno polské pobytové oprávnění (vízum) a v rozhodný den měl pobývat na Slovensku. Není vyloučeno či spíše vše nasvědčuje tomu, že se jednalo jen o dočasný pobyt, resp. pobyty, přičemž zájem (těžiště) žalobcova života setrval na Ukrajině, jak konstatoval městský soud, který správně vyšel z výše uvedené judikatury; tu má stěžovatel ve své aplikační praxi reflektovat, nikoli podávat argumentačně se opakující kasační stížnost, jako je tomu v této věci, v níž je možno opětovně poukázat na nedávný rozsudek NSS č. j. 5 Azs 258/2025-14, jehož odůvodnění dává dostatečnou odpověď na námitky stěžovatele včetně toho, že se nejedná o žádný extenzivní výklad ve výsledku popírající smysl prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Opak je pravdou; viz k tomu podrobnostech právě posledně zmíněný rozsudek, v jehož odůvodnění NSS vypořádal mimo jiné i kasační argumentaci stěžovatele týkající se rozdílné judikatury (bod [23]).

[13] Smyslem podmínky ad (i) je odfiltrovat ukrajinské státní příslušníky pobývajících dlouhodobě v cizině, a to nikoli v souvislosti s válkou na Ukrajině, což ovšem není případ žalobce, jenž se vrátil na Ukrajinu a následně ji opět opustil v souvislosti s probíhající válkou; to je podstatný aspekt celé věci. Podobně ani Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, na které stěžovatel odkazuje, nereflktují situaci, kdy se dotyčná osoba navrátila na Ukrajinu – kategorii osob, které nemají nárok na dočasnou ochranu, vymezují v části 1. jako *„1) ukrajinští státní příslušníci pobývajících na Ukrajině, kteří byli vysídleni z Ukrajiny před 24. únorem 2022 nebo se před tímto datem nacházeli mimo Ukrajinu, například z důvodu práce, studia, dovolené, rodinných důvodů, kvůli zdravotním problémům nebo z jiných důvodů“*.

[14] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno zásadní pochybení městského soudu. Ten se svým postupem neodchyluje od shora uvedené judikatury NSS, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností kasační soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k plnému věcnému přezkumu a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[15] Při rozhodování o nákladech řízení zdejší soud vycházel z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je

pokračování

odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu rozhodnutí krajského, resp. městského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu přísluší vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že žalobci žádné náklady nevznikly (vyjádření ke kasační stížnosti nepodal), NSS mu náhradu nákladů řízení o kasační stížnost nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 7. května 2026

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu